

Günter Bauer: DIE KINDESMISSHANDLUNG. EIN BEITRAG ZUR KRI-MINOLOGIE UND KRIMINALISTIK SOWIE ZUR ANWENDUNG DES § 223a StGB. (Kriminalwissenschaftliche Abhandlungen herausgegeben von prof. dr. jur. Friedrich Geerds, Direktor des Instituts für Kriminologie der Johann Wolfgang Goethe — Universität, Frankfurt a. M.). Verlag Max Schmidt — Römhild, Lübeck.

Злостављање детета као кривично дело привлачи несумњиво посебну пажњу, јер носи собом како васпитну тако и конфликтну проблема-тику која се јавља између детета, лица које се стара о њему и друштва које је у највећој мери заинтересовано за подизање здравог и друштвено корисног подмлатка. Ово је свакако и разлог што се поменута монографија јавља у едицији проф. Ф. Гердса, који је нарочиту пажњу поклонито настојању не само актуелности тематике већ и свестраној обради проблема. Оно што је карактеристично у овом случају, то је да се срећемо како са кривичноправном обрадом поменутог кривичног дела тако и са криминолошком и криминалистичком студијом односне проблематике.

На почетку треба истаћи да се законско биће кривичног дела злостављања детета из чл. 223б Немачког кривичног законика налази у чл. 196. нашег КЗ, и да су ова бића веома блиска једно другом. Због овога постоји и могућност коришћења многих проучавања, резултата, схватања и ставова из ове монографије и у нашој како теорији тако и пракси. Наравно да при овом треба имати на уму стајану опрезност и критичност.

Одлика монографије је у томе што она не представља само студију која је рађена на темељу расположиве литературе већ је истовремено и резултат истраживачког рада аутора, који је подвргао властитом изучавању велики број случајева из домена злостављања деце, а исто тако је користио и истраживања других аутора.

По својој структури монографија има три дела. У првом делу после историјског осврта на развој кривичног дела злостављања детета срећемо кривичноправна разматрања. Други део је посвећен криминологији овог кривичног дела, а трећи се бави криминалистичким питањима. На крају је аутор изнео и извесно сагледавање организације борбе која има за циљ сузбијање овог кривичног дела.

Г. Бауер је веома савестан аналитичар позитивног права. У појам заштићеног лица он је уградио децу, малолетнике и особе које су беспомоћне услед недостатка или болести, да би после тога изложио разне врсте зависности до којих може доћи између заштићеног лица и лица које је дужно да се о њему стара. У радње извршења овог кривичног дела сврстано је мучење, грубо злостављање и оштећење здравља умишљеним занемаривањем дужности старања. Исто тако су изложени и посебни проблеми противправности, да би на крају дошло до изношења правних последица, наиме, како казни тако и васпитних мера.

Од посебног су интереса разматрања из области криминолошке феноменологије и етиологије. Истина, аутор је пошао од оног шта нам о овом делу казује кривично право, али је у сваком случају далеко шире захватио читаву проблематику. На почетку он разматра однос: учинилац — жртва — веза између њих, да би одмах после тога посветио много пажње месту извршења кривичног дела, као и времену извршења. Реч је у суштини о психологији места и времена извршења кривичног дела, посредно је разматрање које је све чешће присутно у проучавању настанка кривичног дела. Услови становања и унутрашња структура заузимају прво место. Што се тиче самог начина извршења, односно радњи извршења основне су две групе и то: злостављање и занемаривање. Посебни појавни облици имају као жртву децу чије васпитање није успело, која су постала сметња и најзад која су непожељна.

Из области етиологије аутор је као праве узрочнике обрадио пол и старост, интелигенцију и васпитање, друштвени положај и друштвено по-

нашање, као и изванредан број мотивација. Истовремено с овим истакао је и факторе који изазивају дело. Тако он указује на уживање алкохола, нечистоћу и одбијање хране, тешкоће у васпитању, просторну спутаност, незапосленост и презапосленост, као и на телесне и духовне аномалије детета.

У раду је присутан и изванредан покушај типологије учинилаца овог кривичног дела. Основна подела је повратник и просечни извршилац. Међу повратницима се разликују антисоцијални, асоцијални и друштвено беспомоћни, а што се тиче просечних извршилаца, посредни су развојни, конфликтни и прави учиниоци.

Из домена криминалистике на првом плану је проучавање *modus operandi*. Изложени су начини злостављања и занемаривања, а потом је изложен и обилан карактеристичан материјал из праксе. То је оно што углавном припада криминалистичкој техници, док су из криминалистичке тактике размотрене особености полазне ситуације и поступак извињања, као и саслушавање и предузимање других извињајних мера. Коначно није превиђена и обрада неких превентивних мера.

У погледу успешне борбе против овог кривичног дела, аутор заступа становиште да је неопходно потребно посебно школовање кадрова који би се посветили откривању поменутог кривичног дела, као и образовању посебних центара који би носили целокупан терет откривања и извињања.

У целини, монографија Г. Бауера представља користан прилог расветљавању проблематике кривичног дела злостављања детета.

Др Драгољуб В. Димитријевић

Др Војин Димитријевић и др Обрад Рачић — МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, Изда. Савремена администрација, Београд 1971, стр. 288.

Појава књиге Димитријевића и Рачића заслужује ширу пажњу како због садржине дела и личности писаца тако и стања досадашњег научног проучавања и наставе проблематике међународних организација у свету и у нас. С једне стране, она је писана од стране два наша плодна писца, припадника средње генерације, наставника два различита факултета Београдског универзитета — Правног факултета и Факултета политичких наука, који су истовремено стални сарадници Института за међународну политику и привреду — и ово представља не само позитиван пример стваралачке сарадње доста ретке у нашој интелектуалној средини него и широких могућности које постоје у томе погледу и које треба све више и више користити. С друге стране, све већа улога међународних организација у животу заједнице држава, која је довела до изванредног интензивирања анализе правних и политичких аспеката њиховог живота и рада, па и до конституисања посебног наставног предмета, чини да појаву књиге Димитријевића и Рачића треба истаћи као један од значајнијих догађаја у развоју наше књижевности међународног права и међународних односа. Наиме, а то и библиографија на коју се писци позивају показује, светска наука се још увек налази у почетној фази обраде међународних организација. У току последње деценије изашло је само око петнаестак књига у којима се систематски разрађују на широј теоријској основи принципи њиховог рада. Издате у главним научним центрима, у Њујорку и Москви, Паризу и Лондону, ове књиге показују да су само земље у којима се наука међународног права и међународних односа заснива на дугој традицији, успеле да дају већи допринос ближем научном објашњењу феномена ме-